

«جوان» سهم نفت‌وگاز در رشد اقتصادی را بررسی می‌کند

بازمعماری تجارت انرژی رشد اقتصادی را تضمین می‌کند

رشد اقتصادی ایران در بخش نفت و گاز و انرژی در سال ۱۴۰۱ با بازمعماری تجارت انرژی و حضور فعال دانش‌بنیان‌های حوزه نفت و گاز چشم‌انداز مثبتی نشان می‌دهد

علی پاشایی بیدار کارشناس انرژی

نمی‌توان اهمیت دانش بنیان کردن صنعت نفت و گاز ایران را نادیده گرفت. ایران می‌تواند بسا بهره‌گیری از تخصص شرکت‌های دانش بنیان ایرانی، فناوری‌ها و فرآیندهای جدیدی را برای تولید، فرآوری و توزیع گاز و همچنین بهینه‌سازی مصرف سسوخ‌ت گاز در صنایع را توسعه دهد. این امر به افزایش ارزش منابع گازی ایران، کاهش مصرف انرژی داخلی و ارتقای رشد اقتصادی پایدار کمک خواهد کرد

امین نوربخش کارشناس انرژی

می‌توانیم در بسازه زمانی میان مدت چهار الی پنج سساله به ۱۰۰ میلیارد متر مکعب صادرات سالانه برسیم که این هدف صرفا با توسعه میادین داخلی یا بهبود بهره‌وری قابل دسترسی نیست. لذا باید هدف‌گذاری ۵۰ میلیارد متر مکعب واردات از کشورهای روسیه، ترکمنستان و قطر برای افزایش توان صادرات کشور مورد توجه قرار گیرد، به طوری که گاز را از کشورهای منطقه بخیریم و به کشورهای متقاضی و مشتری بفروшим

روسیه، ترکمنستان و قطر برای افزایش توان صادرات کشور مورد توجه قرار گیرد، به طوری که گاز را از کشورهای منطقه بخیریم و به کشورهای متقاضی و مشتری بفروشیم.» این کارشناس انرژی در پایان در رابطه با باز طراحی انرژی ایران در صنعت نفت با توسعه ظرفیت صادراتی ایران خاطر نشان می‌کند: «استفاده از ظرفیت فنی و مهندسی ایران برای بازسازی پالایشگاه‌های نیمه‌فعال و توسعه ظرفیت پالایشی پالایشگاه مذکور با تجهیزات ایرانی از رویکردهای مهم صنعت نفت است که می‌تواند به افزایش صادرات نفت خام ایران نیز کمک کند.فعال سازی ظرفیت‌های استهلاك یافته کشورهای حوزه امریکای جنوبی در حوزه پالایشگاهی در تان مهندسی کشور است. از این طریق علاوه بر صادرات خدمات فنی و مهندسی، نفت خود را نیز صادر خواهیم کرد و در نهایت به رشد اقتصادی دست پیدا می‌کنیم.»

■ **جمع بندی**

بنظر می‌رسد دولت سیزدهم با برنامه‌های متنوع حوزه نفت و گاز و دیپلماسی انرژی در تلاش برای باز کردن گره‌های اقتصادی است و این موضوع یک متغیر مؤثر در بهبود رشد اقتصادی است و طبیعتاً نتیجه چنین رهیافتی حرکت سمت یک اقتصاد هوپا و حل مشکلات معیشتی خواهد بود.

مصرف کنندگان عمده گاز طبیعی است و می‌تواند از توسعه فناوری‌ها و فرآیندهای جدید برای مواد اولیه گازی بهره‌مند شود. ایران با بهره‌گیری از تخصص شرکت‌های دانش بنیان ایرانی در این زمینه می‌تواند ارزش منابع گازی خود را افزایش داده و فرصت‌های جدیدی برای رشد اقتصادی ایجاد کند.» این کارشناس انرژی در رابطه با اهمیت بهینه‌سازی مصرف گاز می‌گوید: «علاوه بر توسعه زنجیره ارزش گاز، نیاز به بهینه‌سازی مصرف گاز خانگی در ایران نیز احساس می‌شود. یکی از راه‌های رسیدن به این هدف، معرفی کنتورهای مصرف هوشمند است که می‌تواند به نظارت و مدیریت مؤثر تر مصرف گاز کمک کند. کنتورهای هوشمند با ارائه اطلاعات بلادرنگ در مورد مصرف گاز به مصرف کنندگان می‌تواند به کاهش ضایعات و ترویج الگوهای مصرف انرژی پایدارتر کمک کنند. زمینه دیگری که در آن می‌توان بهینه‌سازی کرد، کاهش اتلاف گاز مشعل است. اتلاف گاز مشعل زمانی رخ می‌دهد که گاز طبیعی در چاههای نفت و سایر تأسیسات به عنوان محصول جانبی تولید نفت سوزانده شود. این منجر به هدر رفتن مقادیر قابل توجهی گاز و انتشار در جومی‌شود که به انتشار گازهای گلخانه‌ای و سایر مشکلات زیست‌محیطی کمک می‌کند.ایران با معرفی فناوری‌ها و فرآیندهای جدید برای برداشت و بهره‌برداری از این گاز، می‌تواند اتلاف را کاهش داده و ارزش منابع گازی خود را افزایش دهد.»

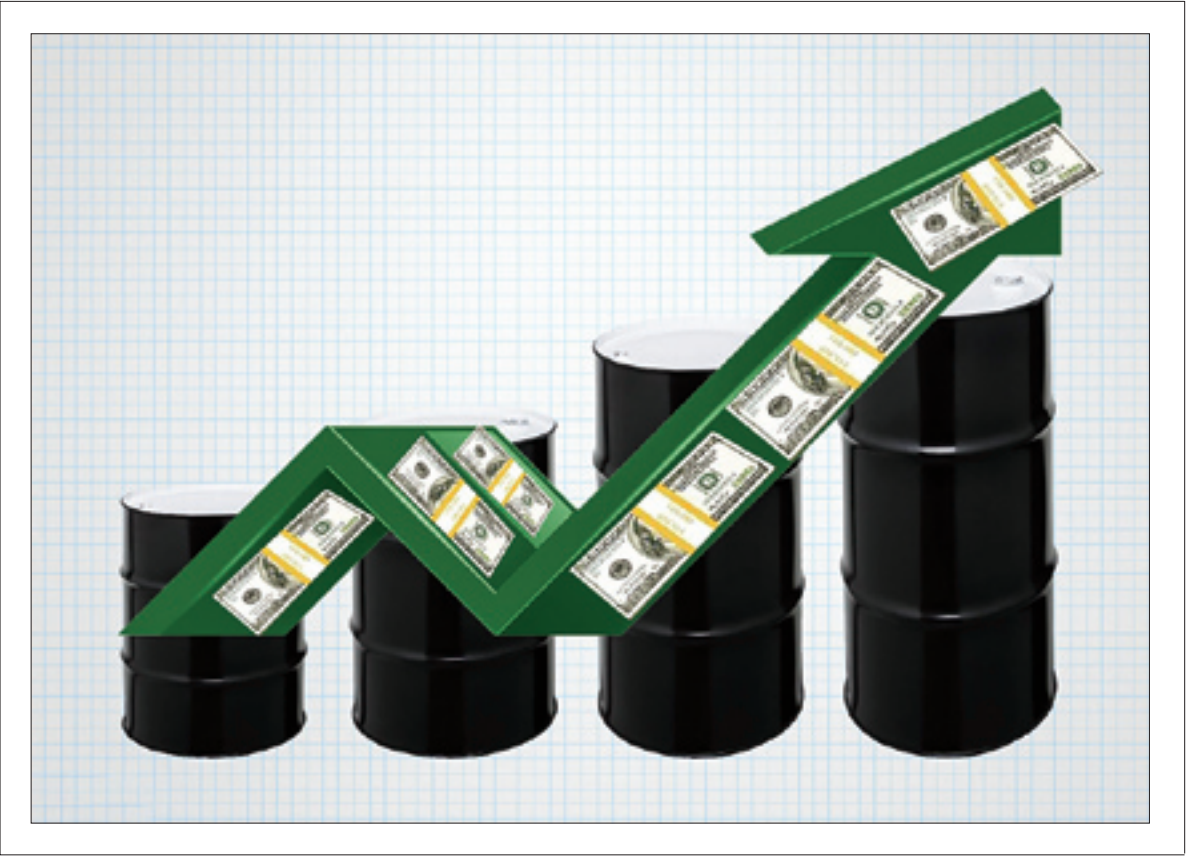
پاشایی بیدار در پایان خاطر نشان کرد: «می‌توان اهمیت دانش بنیان کردن صنعت نفت و گاز ایران را نادیده گرفت. ایران می‌تواند بهره‌گیری از تخصص شرکت‌های دانش بنیان ایرانی، فناوری‌ها و فرآیندهای جدیدی را برای تولید، فرآوری و توزیع گاز و همچنین بهینه‌سازی مصرف سوخت گاز در صنایع را توسعه دهد. این امر به افزایش ارزش منابع گازی ایران، کاهش مصرف انرژی داخلی و ارتقای رشد اقتصادی پایدار کمک خواهد کرد. علاوه بر این، با توسعه بازارهای تجارت نفت خام و کاهش اتلاف گاز مشعل، ایران می‌تواند خود را به عنوان یک بازیگر اصلی در صنعت جهانی نفت و گاز قرار دهد و سرمایه‌گذاری بیشتری را در این بخش حیاتی جذب کند.»

■ **لزوم تداوم تمرکز بر باز طراحی تجارت نفت و گاز**

ایران

امین نوربخش کارشناس انرژی نیز در همین رابطه به «جوان» می‌گوید: «تجارت انرژی یکی از موضوعات بسیار مهم حال حاضر اقتصاد ایران است و حوزه انرژی و بحث تأمین امنیت عرضه انرژی موضوع مهمی است و همه دولت‌ها به دنبال امنیت عرضه انرژی هستند. زیرا در دست داشتن منابع انرژی با مسیر ترانزیتی آن اصلی‌ترین و راهبردی‌ترین امتیاز در دست هر دولت است و به دلیل اهمیت بسیار زیاد توسعه صنعتی مبتنی بر تأمین امنیت انرژی، ابعاد بسیار مهمی دارد و صنعت انرژی برای ایران نیز ابعاد سیاسی و امنیتی پررنگی دارد. بنابراین، بخش انرژی و به خصوص تجارت انرژی بسیار استراتژیک و کلیدی است و ایران نیز می‌تواند با توجه به موقعیت خود این رویکرد را به صورت حداکثری دنبال باشد. ما می‌توانیم از طریق تجارت گاز منطقه اطراف را به خودمان وابسته کنیم، آنها امنیت ما را امنیت خودشان می‌دانند و این موضوع می‌تواند به وابستگی بین ما و کشورهای همسایه منجر شود و تقویت امنیت کشورمان را به دنبال داشته باشد.»

وی می‌افزاید: «در زمینه تجارت گاز رویکرد ما با طراحی جدیدی برای تجارت انرژی در این بخش باشد و باید واردات حداکثری، تولید صادرات محور و صادرات تا بیشترین حد توان باشد تا بدین ترتیب محور اصلی تجارت گاز منطقه شویم و رشد اقتصادی به دست بیاوریم. این رویکرد علاوه بر توسعه تجارت و وابستگی متقابل اقتصادی و سیاسی، در زمینه تبدیل شدن به هاب گازی منطقه است. ما می‌توانیم در بازه زمانی مدن مدن چهار الی پنج ساله به ۱۰۰ میلیارد متر مکعب صادرات سالانه برسیم که این هدف صرفاً با توسعه میادین داخلی یا بهبود بهره‌وری قابل دسترسی نیست. لذا باید هدف‌گذاری ۵۰ میلیارد متر مکعب واردات از کشورهای

متعدد، ایران توانسته صادرات نفت و گاز خود را افزایش و صادرات گاز خود برای حفظ موقعیت خود به عنوان یک بازیگر اصلی انرژی در سال‌های آینده کلیدی خواهد بود.
■ کاهش اتلاف گاز مشعل با کمک شرکت‌های دانش بنیان فعال در صنعت گاز

ایران علاوه بر بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز و افزایش ظرفیت تولید گاز خود، بر کاهش تلفات در بخش نفت و گاز خود نیز تمرکز کرده است. یکی از راه‌هایی که این تلاش‌ها، ایران از موقعیت خوبی برای ادامه صادرات نفت و گاز و توسعه صنعت انرژی داخلی خود در سال‌های آینده برخوردار است.

■ **رویکرد بهینه‌سازی مصرف داخلی و توسعه بازارهای صادراتی**

علی پاشایی بیدار کارشناس انرژی در رابطه با دانش بنیان شدن صنعت نفت و گاز کشور به «جوان» می‌گوید: «ایران در شددن دولت سیزدهم در جهت حرکت به سمت دانش بنیان شدن صنعت نفت و گاز در کنار باز طراحی سیاست‌های تجاری در این بخش، صنعت نفت و گاز شاگرد اول رشد اقتصادی بخشی در سال ۱۴۰۱ شده است. همچنین با این تلاش‌ها، ایران از موقعیت خوبی برای ادامه صادرات نفت و گاز و توسعه صنعت انرژی داخلی خود در سال‌های آینده برخوردار است.

■ **رویکرد بهینه‌سازی مصرف داخلی و توسعه بازارهای صادراتی**

علی پاشایی بیدار کارشناس انرژی در رابطه با دانش بنیان شدن صنعت نفت و گاز کشور به «جوان» می‌گوید: «ایران در شددن دولت سیزدهم در جهت حرکت به سمت دانش بنیان شدن صنعت نفت و گاز در کنار باز طراحی سیاست‌های تجاری در این بخش، صنعت نفت و گاز شاگرد اول رشد اقتصادی پایدار کمک می‌کند.»

وی می‌افزاید: «یکی از زمینه‌های مهمی که می‌توان از رویکردهای حضور اقتصاد دانش بنیان در این صنعت استفاده کرد، توسعه زنجیره ارزش گاز است.این شامل تولید، فرآوری، حمل و نقل و توزیع گاز طبیعی و همچنین توسعه صنایع پایین دستی در جهت استفاده بهینه از مصرف گاز به عنوان سوخت در صنعت است. ایران با تمرکز بر کل زنجیره ارزش می‌تواند ارزش افزوده منابع گازی خود را افزایش بدهد. یکی از راه‌های رسیدن به این هدف، همکاری با شرکت‌های دانش بنیان ایرانی برای توسعه فناوری‌ها و فرآیندهای جدید تولید و استفاده از گاز است.»

پاشایی بیدار تصریح می‌کند: «همچنین حوزه مهم دیگری که در آن می‌توان رویکردهای دانش محور را به کار برد، توسعه صنایع پایین دستی است که از گاز به عنوان خوراک استفاده می‌کنند. به عنوان مثال، صنعت پتروشیمی یکی از

سراسر جهان است و توانایی ایران برای افزایش ظرفیت تولید و صادرات گاز خود برای حفظ موقعیت خود به عنوان یک بازیگر اصلی انرژی در سال‌های آینده کلیدی خواهد بود.

■ **کاهش اتلاف گاز مشعل با کمک شرکت‌های دانش بنیان فعال در صنعت گاز**

ایران علاوه بر بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز و افزایش ظرفیت تولید گاز خود، بر کاهش تلفات در بخش نفت و گاز خود نیز تمرکز کرده است. یکی از راه‌هایی که این تلاش‌ها، ایران از موقعیت خوبی برای ادامه صادرات نفت و گاز و توسعه صنعت انرژی داخلی خود در سال‌های آینده برخوردار است.

■ **تمرکز بر برداشت از میادین مشترک نفتی و گاز**
ایران علاوه بر افزایش صادرات نفت و گاز، بر توسعه صنعت انرژی داخلی خود نیز تمرکز کرده است. این کشور پروژه‌های متعددی را برای توسعه میادین نفت و گاز خود و نوسازی زیرساخت‌های نفت و گاز خود راه‌اندازی کرده است. این به ایران کمک کرده‌است تا تولید نفت و گاز خود، افزایش دهد و وابستگی خود به واردات را کاهش دهد.ایران همچنین برای کاهش وابستگی خود به سوخت‌های فسیلی، توسعه منابع انرژی تجدیدپذیر مانند انرژی بادی و خورشیدی را در اولویت قرار داده است. یکی از راهبردهای کلیدی که این میدان افزایش تولید نفت و گاز خود به کار گرفته است، بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز است. به عنوان مثال در سال ۱۴۰۱ ایران شروع به توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی کرد و در آمد باوقو مدیریت پالایشگاه‌ها سود می‌برد.کشورهایی که پالایشگاه‌ها در آنها مستقر هستند از بازسازی پالایشگاه‌های خود، فرست‌های شغلی و بهبود شرایط اقتصادی بهره‌مند می‌شوند.

■ **رشد تجارت گاز با تمرکز بر بازارهای جدید صادراتی و کاهش مصرف**

ایران همچنین با ثبت رکوردی بی‌سابقه در افزایش صادرات گاز، نقش جدی در تجارت گاز منطقه ایفا کرده است. افزایش تولید نفت و گاز خود به کار گرفته است، بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز است. به عنوان مثال در سال ۱۴۰۱ ایران شروع به توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی کرد و در آمد باوقو مدیریت پالایشگاه‌ها سود می‌شود.تلاش‌های ایران برای افزایش برداشت از این میدان در سال‌های آینده نتایج قابل توجهی به همراه داشته باشد. به همین ترتیب، ایران نیز بر توسعه مرزهای تازه این میدان مشترک گازی ایران و قطر برای افزایش ظرفیت تولید گاز خود متمرکز شده است. این مهم است زیرا گاز به طور فزآینده‌ای در حال تبدیل شدن به یک منبع مهم انرژی در

صادرات گاز در سال اول دولت جدید بیش از ۵۰ درصد رشد را تجربه کرد. ایران حتی گاز به آلمان صادر کرد که با توجه به شرایط چالش برانگیز ژئوپلیتیکی این کشور، دستاورد مهمی بود. این نشان دهنده تمهد ایران به گسترش صادرات گاز و تنوع بخشیدن به مشتریان خود است. رشد صادرات گاز ایران را می‌توان به عوامل متعددی نسبت داد. اول اینکه ایران سرمایه‌گذاری زیادی در زیرساخت‌های گازی خود از جمله خطوط لوله و نیروگاه‌های مایع‌سازی کرده است. این امر این کشور را قادر می‌سازد تا تولید و صادرات گاز خود را افزایش دهد. دوم، ایران رویکرد بازارمحورتری را برای تجارت گاز خود اتخاذ کرده است که به آن اجازه می‌دهد با سایر

صادرکنندگان گاز در منطقه رقابت کند. در نهایت، ایران از موقعیت استراتژیک خود برای تبدیل شدن به یک کشور ترانزیتی کلیدی برای صادرات گاز از آسیای مرکزی به اروپا استفاده کرده است.

■ **تمرکز بر برداشت از میادین مشترک نفتی و گاز**
ایران علاوه بر افزایش صادرات نفت و گاز، بر توسعه صنعت انرژی داخلی خود نیز تمرکز کرده است. این کشور پروژه‌های متعددی را برای توسعه میادین نفت و گاز خود و نوسازی زیرساخت‌های نفت و گاز خود راه‌اندازی کرده است. این به ایران کمک کرده‌است تا تولید نفت و گاز خود، افزایش دهد و وابستگی خود به واردات را کاهش دهد.ایران همچنین برای کاهش وابستگی خود به سوخت‌های فسیلی، توسعه منابع انرژی تجدیدپذیر مانند انرژی بادی و خورشیدی را در اولویت قرار داده است. یکی از راهبردهای کلیدی که این میدان افزایش تولید نفت و گاز خود به کار گرفته است، بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز است. به عنوان مثال در سال ۱۴۰۱ ایران شروع به توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی کرد و در آمد باوقو مدیریت پالایشگاه‌ها سود می‌برد.کشورهایی که پالایشگاه‌ها در آنها مستقر هستند از بازسازی پالایشگاه‌های خود، فرست‌های شغلی و بهبود شرایط اقتصادی بهره‌مند می‌شوند.

■ **رشد تجارت گاز با تمرکز بر بازارهای جدید صادراتی و کاهش مصرف**

ایران همچنین با ثبت رکوردی بی‌سابقه در افزایش صادرات گاز، نقش جدی در تجارت گاز منطقه ایفا کرده است.

در سال ۱۴۰۱، بخش نفت و گاز ایران همچنان نقش اساسی در رشد اقتصادی کشور داشت. با وجود چالش‌های ناشی از تحریم‌های امریکا، ایران با حرکت به سمت دانش بنیان شدن صنعت نفت و همچنین بازمعماری تجارت انرژی خود به سمت کسب و تهیه نخست رشد اقتصادی یافته است. در بخش انرژی ایران، با وجود تحریم‌های غرب علیه تجارت نفت خام ایران، شاهد رشد چشمگیر تجارت انرژی ایران هستیم. در این بخش نه تنها ایران توانسته با ابتکار عملی بی‌نظیر تحریم‌ها را خنثی کند و شاهد عقب‌گرد در بخش انرژی نباشیم؛ بلکه به سمت رشد اقتصادی بالا در این بخش برویم به نحوی که بخش نفت و گاز ایران ر تبه نخست بیشترین رشد اقتصادی بخشی را در سال ۱۴۰۱ کسب کند. بخش نفت و گاز سال‌هاست که نقش مهمی در رشد اقتصادی ایران داشته است. ایران یک کشور بزرگ تولیدکننده نفت و دارای دومین ذخایر بزرگ گاز طبیعی در جهان است. در سال‌های اخیر اما صنعت نفت و گاز کشور با چالش‌های متعددی از جمله تحریم‌ها و قیمت پایین نفت مواجه بوده است. با این وجود، ایران رویکرد جدیدی را در بازمعماری تجارت انرژی خود در صنعت نفت و گاز اتخاذ کرده است.

■ **باز طراحی تجارت نفت خام با تمرکز بر ظرفیت دانش بنیان‌های نفتی**

تجارت نفت خام ایران از دیرباز یک عنصر حیاتی در اقتصاد این کشور بوده است. ایران به عنوان یکی از تولیدکنندگان پیشرو نفت خام در جهان، سه دنبال بازارهای جدید و تضمین شده برای صادرات نفت خود بوده است. یکی از راهبردهای پیشنهادی برای دستیابی به این هدف، سیاست سرمایه‌گذاری مستقیم در زیرساخت‌های انرژی کشورهای

همسو با ایران در امریکای جنوبی و آفریقا است. ایران با یافتن بازارهای جدید در امریکای جنوبی، آسیای مرکزی و همچنین اخیراً با ورود به بازار انرژی آفریقا نواسته است که صادرات نفت خام خود را افزایش دهد. ورود به بازارهای جدید توسط ایران در بازارهای ذکر شده با تکیه بر توان شرکت‌های دانش بنیان است. ظرفیت بزرگ شرکت‌های دانش بنیان حوزه نفت بازار تضمینی برای تجارت نفت خام خود را در پالایشگاه‌های نیمه‌فعال کشورها می‌تواند ایجاد کرده است. این به ایران کمک کرده است تا صادرات نفت خود را توسعه دهد و وابستگی خود را به خریداران سنتی مانند چین و هند کاهش دهد.

■ **توان خدمات فنی و مهندسی شرکت‌های دانش بنیان**

بازسازی پالایشگاه‌های نیمه فعال مستلزم سرمایه‌گذاری قابل توجهی است. شرکت‌های دانش بنیان صنعت نفت و گاز ایران می‌توانند خدمات فنی و تجهیزات لازم را برای بازسازی ارائه دهند. این شرکت‌ها تجربه زیادی در صنعت نفت و گاز دارند و فناوری‌های پیشرفته‌ای را توسعه داده‌اند که می‌تواند در فرآیند بازسازی استفاده شود.

پس از راه‌اندازی کامل پالایشگاه، نفت خام ایران می‌تواند در بازارهای جدید و تضمینی فروخته شود. این امر نه تنها برای صنعت نفت ایران در آمدیاج می‌کند، بلکه فرصت‌های شغلی برای نیروی کار داخلی نیز ایجاد می‌کند. بازسازی پالایشگاه‌ها شرایط اقتصادی کشورها را که پالایشگاه‌ها در آنها مستقر هستند نیز بهبود می‌بخشد. سیاست‌های ایران سرمایه‌گذاری مستقیم در زیرساخت‌های انرژی کشورهای همسو با ایران در امریکای جنوبی و آفریقا یک وضعیت برد-برد برای ایران و این کشورهاست. ایران از بازار تضمین شده برای صادرات نفت خام خود، درآمد حاصل از فروش خدمات و تجهیزات فنی و درآمد باوقو مدیریت پالایشگاه‌ها سود می‌برد.کشورهایی که پالایشگاه‌ها در آنها مستقر هستند از بازسازی پالایشگاه‌های خود، فرست‌های شغلی و بهبود شرایط اقتصادی بهره‌مند می‌شوند.

■ **رشد تجارت گاز با تمرکز بر بازارهای جدید صادراتی و کاهش مصرف**

ایران همچنین با ثبت رکوردی بی‌سابقه در افزایش صادرات گاز، نقش جدی در تجارت گاز منطقه ایفا کرده است.

■ **یادداشت**

تجارت گاز مهم‌ترین رویکرد ایران در مسیر باز طراحی تجارت انرژی

هستند و ایران و مسیر ترانزیتی ایران به عنوان مزیت اصلی سرزمینی ایران، مهم‌ترین راهبرد ایران در زمینه تبدیل شدن به یک بازیگر و هاب اصلی تجارت گاز در منطقه است. ایران با داشتن ذخایر عظیم گاز طبیعی و موقعیت استراتژیک که آن را به یک نقطه ترانزیت کلیدی برای حمل و نقل گاز از کشورهای نظیر روسیه و ترکمنستان به سمت اروپا یا آسیا تبدیل می‌کند، موقعیت خوبی برای تبدیل شدن به یک بازیگر اصلی در تجارت جهانی گاز دارد. با تمرکز بر تجارت گاز، ایران می‌تواند اتکای خود به صادرات نفت را کاهش دهد و به بازارهای جدید، به ویژه در شرق آسیا و جنوب آسیا که تقاضا برای گاز به سرعت در حال رشد است، دست یابد.

یکی دیگر از نکات مهم در طراحی مجدد تجارت انرژی ایران، حرکت توسعه صنعتی از اروپا به شرق آسیاست. با ادامه رشد و توسعه کشورهای آسیای شرقی، به ویژه چین، آنها به طور فزآینده‌ای به مرکز تولید صنعتی جهانی تبدیل می‌شوند. این امر پیامدهای مهمی برای تجارت انرژی دارد، زیرا کشورهای منطقه به دنبال منابع جدید انرژی برای تقویت رشد صنعتی خود هستند. ایران با تمرکز بر تجارت گاز و توسعه صنعت گاز خود، می‌تواند خود را به عنوان تأمین کننده کلیدی انرژی در این بازارها قرار دهد و از تقاضای فزآینده گاز در منطقه بهره‌مند شود.

یکی از نمونه‌های این موضوع، پتانسیل تجارت گازی ایران از طریق گاز خود و واردات گاز از ترکمنستان با سوآپ گاز روسیه با هند و پاکستان، به عنوان دو کشور با چشم‌انداز محورت توسعه صنعتی و اقتصادی آینده دنیاست که رویکرد بسیار مهمی برای ایران است. هر دو کشور به شدت به انرژی وارداتی وابسته هستند و منابع جدید گاز را برای برآوردن نیازهای روبه‌رشد انرژی خود نیاز دارند. نزدیکی ایران به این بازارها، همراه با ذخایر گاز فراوان آن و مسیر ترانزیتی بسیار مناسب کشورمان، ایران را به یک شریک جذاب برای تجارت گاز تبدیل می‌کند، به ویژه که هند و پاکستان هر دو به دنبال کاهش وابستگی خود به واردات نفت هستند و دستیابی به سوخت پاک و با ارزش حرارتی بالا نظیر گاز دارند.

